

Overweging 20 juli 2014

Een maand geleden stond ik op een van de stranden in Normandië waar 70 jaar geleden de grote invasie plaatsvond. De grootse herdenking van D-day was een week eerder geweest en was live op tv uitgezonden. Er was in die herdenking een heel speciaal moment dat mij ontroerde. Het was het moment dat twee strijdende soldaten van toen werden verenigd, een Franse veteraan en een Duitse veteraan. Ze kwamen op dat Normandische strand nu te samen en omhelsden elkaar voor de ogen van de hele wereld. Een groter contrast met 70 jaar geleden kon er niet zijn. Als ze in 1944 recht tegenover elkaar hadden gestaan, had een van de twee het niet overleefd. En nu omhelsden zij elkaar als broeders.

Men zegt weleens: "tijd heelt alle wonden". Wás dat altijd maar zo, maar hoe dan ook, in deze herdenking was het overduidelijk dat het verstrijken van de tijd een helende werking kan hebben. Een periode van 70 jaar, feitelijk een mensenleven, kan aartsvijanden weer verzoenen en bij elkaar brengen. In de eerste jaren en decennia na de oorlog was deze omhelzing absoluut ondenkbaar geweest. Kennelijk worden we wijzer en milder als de jaren voorbijgaan en wellicht de wonden ook wat zachter. We kunnen ons de vraag stellen: zien deze twee veteranen 70 jaar na de oorlog elkaar nog als vijand? Hoe zien zij elkaar nu? Wellicht dat de mildheid nú hen toestaat elkaar te zien en te accepteren als mens, maar ook als lotgenoten. Allebei streden ze immers voor hun vaderland, allebei waren ze lang van huis, en allebei liepen ze groot gevaar nooit meer thuis te komen. De scheidslijn tussen goed en fout is in 70 jaar kennelijk wat vervaagd.

In de parabel uit het evangelie vandaag gaat het over het zaaien en het oogsten van de tarwe op een akker. Elke boer zal hetzelfde doen met het onkruid dat opkomt tussen de tarwe, en zal dit zo gauw mogelijk weghalen en afvoeren. Wat Jezus hier zegt gaat tegen de gangbare landbouwpraktijk in en is heel tegendraads. Waarom zou je dat onkruid laten staan en verder laten groeien? Daar krijg je alleen maar last van.

Natuurlijk gaat het Jezus er niet om om boeren de les te lezen, of hen te leren hoe ze moeten oogsten. Hij houdt ons een spiegel voor over mensen en over het koninkrijk van God. Want laten we wel zijn, zijn we niet allemaal geneigd om snel te oordelen over andere mensen? Soms lijkt dat wel een tweede natuur. "Die persoon zal wel niet

deugen, hij heeft nog nooit gedeugd.” Betekent dit oordeel dat we de persoon in kwestie goed kennen? Meestal niet. En ons snelle oordeel beperkt zich niet alleen tot een oordeel over goed en fout. Evengoed gaat ons oordeel over iemands kwaliteiten. “Deze persoon kan dat niet, daar moet je echt een ander voor hebben. “ Ook dit is een oordeel over een persoon dat we vaak al kunnen geven zonder dat daar heel veel feiten onder hoeven te liggen. Hoe merkwaardig is dat eigenlijk? Immers kleine kinderen worden groot, en ook volwassenen ontwikkelen zich voortdurend. Hoeveel tijd gunnen we een ander feitelijk om te laten zien wat die kan of waar die voor staat? Hoeveel tijd geven we onszelf voor een oordeel over een ander? En als we dat oordeel geven, hoe definitief is een oordeel? Is dat oordeel voor de eeuwigheid?

Als het gaat om goed en kwaad, zijn we vaak heel definitief in ons oordeel. “Eens een dief, altijd een dief” is een gevleugelde uitdrukking. De maatschappelijke ophef die er deze dagen is over de vrijlating van Volkert van der Graaf is tekenend. En zo zijn er vele andere voorbeelden te over van mensen in ons land die eens of vaker in de fout zijn gegaan en geen kans lijken te krijgen om hun fout goed te maken, en hun onvermoede talenten te gaan inzetten voor hun omgeving: als vader of moeder, als echtgenoot of als harde werker.

De lezing uit het boek Wijsheid gaat vanochtend in op God die rechtvaardig is, óók voor de volken die de vijand zijn van Israel, zeg gerust de aartsvijanden. De rechtvaardige God is hier ook de barmhartige God en die geeft een ieder die gezondigd heeft de kans tot inkeer. Want in ieder mens zit wel een kiem die goed wil doen, alleen is er soms wat meer voor nodig om het goede in iemand naar boven te laten komen en te laten bloeien. En het is Jezus die ons in de parabel duidelijk maakt dat God die tijd voor ons wel heeft. God oordeelt helemaal *niet* nu over ons, er is nog alle tijd. Een hele bevrijdende boodschap.

Deze boodschap van bevrijding raakt ook onze kerk, daar waar door de eeuwen heen en in het recente verleden grote fouten zijn gemaakt en misstanden zijn toegedekt. Als wij zelf wel eens de vraag stellen, of de vraag gesteld krijgen, hoe wij de foute praktijken in de kerk kunnen verenigen met ons geloof, de christelijke waarden waar wij voor staan, dan is dat een heel lastig dilemma. Uiteraard keuren we af wat onoirbaar is, maar dit is geen oordeel over het instituut kerk. En nu mogen wij ons gelukkig prijzen met paus Franciscus, die voor ons

een lichtend voorbeeld wil zijn hoe we vanuit de kerk een stap dichterbij kunnen komen tot het koninkrijk van God. Dat geeft óns hoop en dat geeft de kerk tijd van leven.

Voor ons persoonlijke leven heeft de lezing van vandaag ook een bevrijdende boodschap in petto. Een bevrijdende boodschap voor ons leven van alle dag. Staat u er maar eens bij stil, elke ochtend bij het krieken van de dag en bij het opstaan zijn onze intenties o zo goed, en willen we ons beste beentje vóór gaan zetten die dag. En toch lukt dat de enige dag beter dan de andere dag, en soms lukt het gewoon niet, niets menselijks is ons vreemd. Er zijn dagen dat we onbedoeld of onbezonnen meer kwaad doen dan goed, of meer kapot maken dat ons lief is.

Hoe bevrijdend is het dan dat onze barmhartige God er ook dán is voor ons, en Hij voor even best een oogje wil toeknippen. Opdat wij morgen weer een nieuwe kans krijgen om een waarachtig mens te zijn, een mens naar Zijn hart. Dat is wat God Zijn volk voorhoudt, óns voorhoudt. Elke dag wordt ons de mogelijkheid tot inkeer en herkansing geboden om een waarachtig mens te worden, en volgeling van Christus op aarde.

En als we in gedachten nog een keer terug gaan naar de Franse en Duitse veteraan die elkaar vorige maand omhelsden op het Normandische strand, dan realiseren wij ons hoe zij 70 jaar eerder elkaar naar het leven stonden. In het heden gaat het er helemaal niet om wie van de twee toen goed was en wie fout. Dat oordeel is gelukkig niet definitief geveld. In het hier en nu zijn zij broeders; dat zijn ze vandaag en dat zijn ze morgen.

Alleen door zelf mild te zijn, ontstaat de ruimte tot verzoening. De twee veteranen laten allebei zien hoe zij ontkiemd zijn. Geen mens is daar ooit te oud voor.

Zijn wij gezegend met het geduld van onze barmhartige God tot in de eeuwen der eeuwen.

Amen